

6-12 YAŞ

**ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE
BENLİK ALGISI, SOSYAL İLİŞKİLER
GÜVEN VE FARKLILIKLA BARIŐMA**

*Yüzümle Mutluyum
Derneđi*

www.yuzumlemutluyum.org

info@yuzumlemutluyum.org

Çocukların kimliklerini keşfetmeye başladıkları 6-12 yaş aralığı, bireysel ve sosyal gelişimin en kritik evrelerinden biridir. Bu dönemde çocuklar; kim olduklarına, çevreleriyle nasıl ilişki kuracaklarına ve duygularını nasıl yöneteceklerine dair temel beceriler geliştirirler.

Erikson'un psikososyal gelişim kuramında bu dönem, "çalışkanlığa karşı aşağılık duygusu" (industry vs. inferiority) evresi olarak tanımlanır. Çocuklar bu süreçte başarı ve yeterlilik duyguları geliştirir; çevreden aldıkları geri bildirimlerle benlik algılarını şekillendirirler (Erikson, 1963). Sağlıklı bir benlik algısının oluşması, bireyin kendine güven duyması ve yaşam boyu sürecek sosyal ilişkilerinin temellerinin sağlam atılması açısından büyük önem taşır.

Benlik değeri güçlenen çocuklar, özgünlüklerini kabul eder ve sosyal çevrelerinde daha sağlıklı ilişkiler kurarlar. Bu süreçte duyguları tanıma ve ifade etme becerileri de belirginleşir. Araştırmalar, duygusal farkındalığın ve duyguların uygun biçimde ifade edilebilmesinin, çocukların hem kendilerini daha iyi anlamalarını hem de sosyal ilişkilerinde daha uyumlu davranışlar sergilemelerini desteklediğini göstermektedir (Denham, 2006).

Duygularını doğru tanıyabilen ve ifade edebilen çocuklar, başkalarının duygularına karşı da daha duyarlı olur ve empati becerilerini geliştirirler. Empati, çocukların arkadaşlık ilişkilerinde ve toplumsal hayatta başarılı sosyal bağlar kurmalarında belirleyici rol

oynar. Özellikle akran ilişkilerinde, empati; çatışmaları yapıcı biçimde çözebilme ve kapsayıcı bir sosyal çevre oluşturma açısından kilit bir beceridir.

Bu yaş grubundaki çocuklar için aidiyet hissi ve gruba dahil olma arzusu da oldukça baskındır. Bu nedenle dışlanma, zorbalık ya da etiketlenme gibi olumsuz deneyimlerin çocukların özgüveni üzerinde kalıcı etkiler bırakabileceği unutulmamalıdır. Bu tür durumlara maruz kalan çocuklar, kendilerini değersiz hissedebilir ve sosyal ortamlardan uzaklaşabilirler.

Farklılıkların kabulü ve bu farklılıklara saygı duymayı öğrenmek, yalnızca bireysel değil, toplumsal uyum açısından da kritik bir gelişim alanıdır. Özellikle kültürel, fiziksel, dilsel ya da bilişsel farklılıklara sahip bireylerin varlığının doğal bir gerçeklik olarak görülmesi, çocuklara erken yaşta kapsayıcı bir bakış açısı kazandırır.

Sosyal-duygusal öğrenme (SEL) yaklaşımları, bu becerilerin desteklenmesinde etkili yöntemler sunmaktadır (CASEL, 2013). SEL programları; öz farkındalık, öz yönetim, sosyal farkındalık, ilişki kurma ve sorumlu karar verme gibi alanlara odaklanarak çocukların hem bireysel gelişimlerine hem de sosyal uyumlarına katkı sağlar.

Sonuç olarak, 6-12 yaş çocukluk dönemi, benlik algısının, güven duygusunun, sosyal becerilerin ve farklılıklarla barışık bir yaşam anlayışının temellerinin atıldığı önemli bir gelişim evresidir. Bu dönemde çocukların duygusal ve sosyal gelişimlerinin desteklenmesi,

sağlıklı bireyler ve uyumlu toplumlar inşa etmek açısından temel bir yatırımdır. Ailelerin, öğretmenlerin ve uzmanların bu süreçte çocuklara rehberlik etmesi, onların potansiyellerini gerçekleştirmelerinde kritik rol oynar.

KAYNAKÇA

Erikson, E. H. (1963). *Childhood and Society*. Norton.

Denham, S. A. (2006). Social-emotional competence as support for school readiness: What is it and how do we assess it? *Early Education and Development*, 17(1), 57-89.

Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning (CASEL). (2013). *2013 CASEL Guide: Effective Social and Emotional Learning Programs*.

Uzm. Dr. Hanife Musa

Bağlarbaşı Mh. Kumru Sk.
No:10/5 Maltepe İstanbul

+90 530 834 63 57
+90 216 443 88 09